

Segédeszközök a tudományos kutatáshoz

A referenz szoftverek kutatók számára kifejlesztett segédeszközök, melyek az információk gyűjtésében, rendezésében, tárolásában, idézetek és bibliográfiák létrehozásában nyújtanak segítséget, megkönnyítik a publikálást és a tudományos együttműködést. A bibliográfiakezelő szoftverek adatbázisukban tárolják az általunk összegyűjtött bibliográfiai tételeket. Amikor egy hivatkozást beillesztünk a tudományos publikációnkba, annak formázását, a hivatkozás-irodalomjegyzék közötti szinkronizálás munkáját elvégzi helyettünk. Több szabad és kereskedelmi szoftvert használhatunk, ezek közül most kettőt ismertetünk.

RefWorks (<http://www.refworks.com>)

Ez az **előfizetéshez kötött online szolgáltatás** az alábbiakat teszi lehetővé:

- Saját, személyes *adatbázis* létrehozását. Ebbe a kutató számára fontos cikkek adatai többféle módon kerülhetnek bele: adatbázisokból, szöveges állományokból importálva; közvetlenül begépeléssel; más, hasonló szoftverből való áttöltéssel.
- Az összegyűjtött cikkek a felhasználó igényei szerinti *rendezését* és több szempont (szerző, cím, tárgyszó stb.) szerinti *vissza-keresését*.
- A tételeinkhez *csatolhatjuk a teljes szövegű pdf-eket is*, ill. mind az áttöltésnél, mind kézi felvételnél (valamint a tételek későbbi szerkesztésénél) megadhatjuk a teljes szöveg url-jét.
- Az adatbázisba betöltött cikkekből *hivatkozási lista* készítését több száz előre definiált stílusban (MLA, APA, Harvard, és számtalan, folyóiratok által előírt módon, pl. ACM Computing Reviews). Mindezen túl a felhasználó saját formátumot is definiálhat.
- Kutatási együttműködő partnerrel *meg lehet osztani* az adatbázis általunk definiált tartalmát. Ehhez különböző szintű jogosultságokat (olvasás, exportálás, hivatkozási lista generálása stb.) biztosíthatunk számukra.
- A *RefMobile* azonnali hozzáférést ad a fiókunkhoz bármilyen mobil eszközön.

Debreceni egyetemi polgárként a **bejelentkezéshez** nyissuk meg a www.refworks.com-ot. (A regisztráláskor ajánlott hivatalos intézményi e-mail címet megadni.) Első bejelentkezés után nem egyetemi IP-címről is használhatjuk a szolgáltatást, a „Remote Acces” fülön megadott intézményi csoportos jelszóval. (A korábbi *Élet a Google-on túl* c. cikk videó segédletében is látható e szoftver használata)

A szolgáltatás honlapján több részletes segédanyag is elérhető. A *Help* menüpont alatt a Tutorial foglalja össze az online bemutatókat, a Quick Start Guide pedig többnyelvű, tömör szöveges összefoglalása mindannak, amit a szolgáltatás kínál.

zotero

(<http://www.zotero.org>)

A Zotero egy **ingyenes és nyílt forráskódú** böngészőbe illeszkedő hivatkozás-kezelő szoftver, amiben a bibliográfiai adatokon túl pdf teljes szövegeket is gyűjthetünk és rendszerezhetünk, jegyzetelhetünk. Jelenleg Chrome, Firefox és Safari böngészőkben használható kiegészítő, ami automatikusan felismeri a bibliográfiai adatokat, amiket rögtön betölthetünk az adatbázisba.

A Zotero egy **ingyenes és nyílt forráskódú** böngészőbe illeszkedő hivatkozás-kezelő szoftver, amiben a bibliográfiai adatokon túl pdf teljes szövegeket is gyűjthetünk és rendszerezhetünk, jegyzetelhetünk. Jelenleg Chrome, Firefox és Safari böngészőkben használható kiegészítő, ami automatikusan felismeri a bibliográfiai adatokat, amiket rögtön betölthetünk az adatbázisba.

Nézzük kicsit részletesebben:

- **anyaggyűjtés:** miközben a webes anyaggyűjtés esetében egy gombnyomással menthetjük be a bibliográfiai adatokat, teljes weboldalakat, fájlokat (pl. szöveges, képi) is lementhetünk; valamint kézzel is bevihetünk tételeket.
- **rendszerezés:** a lementett adatokat és fájlokat egérhúzással egyszerűen egy vagy több mappába rendezhetjük, címkézhetjük, szeljegyzetelhetjük
- **hivatkozások kezelése:** ugyanilyen egyszerű mozdattal a Zoteron kívülre (szövegszerkesztőbe, blogba, e-mailbe) is rakhatjuk a hivatkozásokat, valamint a listáinkat exportálhatjuk több formátumban, amelyek formázására különböző hivatkozási stílusból választhatunk vagy elkészíthetjük a sajátunkat is
- **szinkronizálás, hordozhatóság:** a Zotero online tárhelyére szinkronizálhatjuk a gyűjteményünk, aminek az elérését mobil alkalmazás is segíti
- **megosztás:** maga a tár megosztható; ahogy a dinamikus irodalomjegyzék is; valamint a kutatóközösségi funkció használatával megismerhetünk hasonló területen dolgozó kollégákat is.

Videó segédlet a Zoterohoz

Köszönettel várjuk észrevételeiket az info@lib.unideb.hu címre, melyekkel hozzájárulhatnak a Könyvtár fejlesztéséhez, szolgáltatásaink megújulásához!